

Zorgschakel
Enschede

Naslagwerk

ZSE Scholing WONDZORG

Een wond is een symptoom geen diagnose

Zorgschakel
Enschede

Als we een client met een wond behandelen, gaan we vaak meteen aan de slag:

We zijn maar al te graag bezig met het plakken van pleisters, maar vaak vergeten we te kijken wat de wond veroorzaakt.

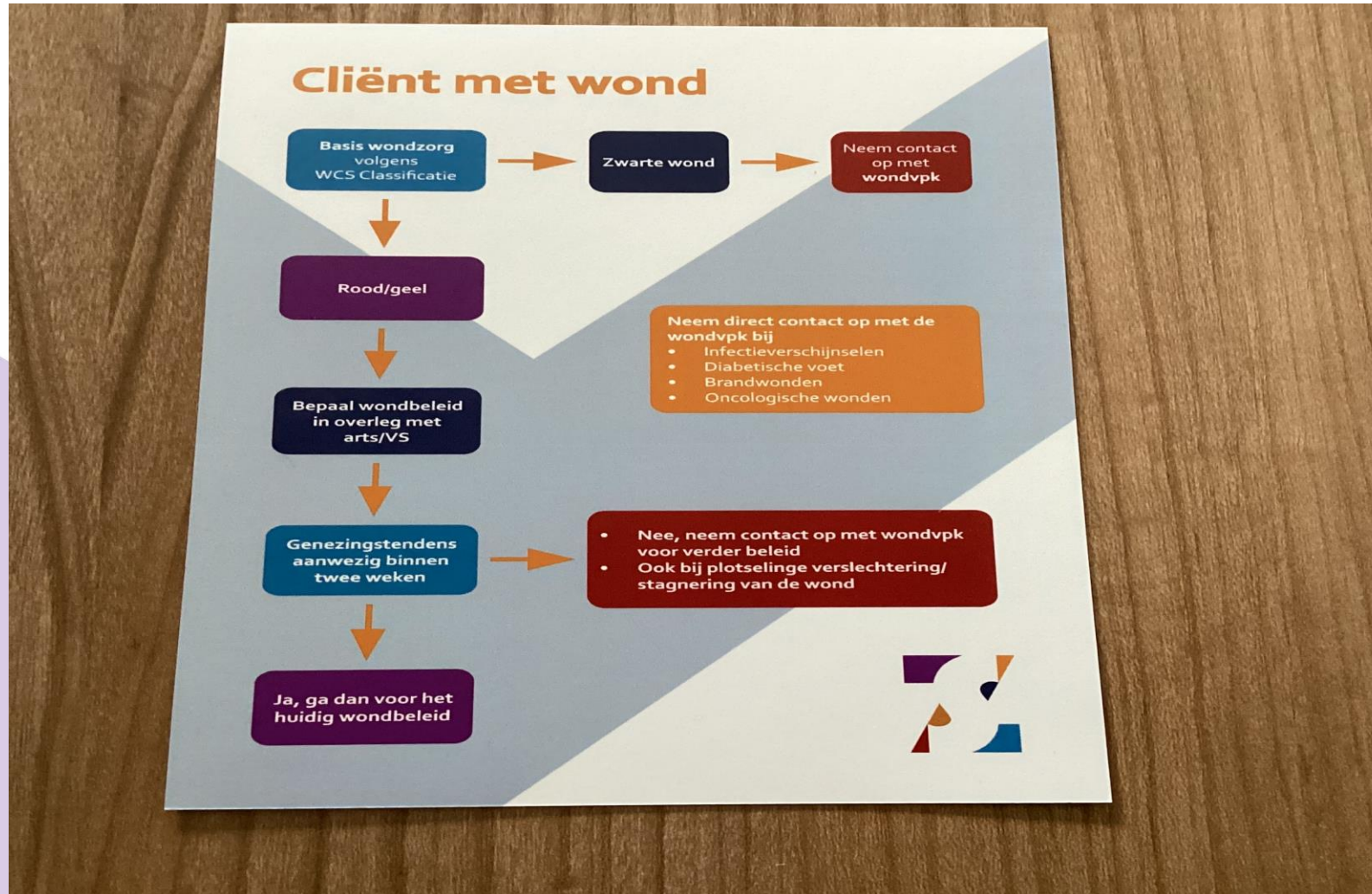
Iedere wond heeft immers een oorzaak.

Een wond is geen diagnose maar slechts een symptoom van dit medisch onderliggend lijden. Door daar niet naar te kijken slaan we vaak de plank mis en duurt de wondgenezing langer dan nodig is.

Stroomschema

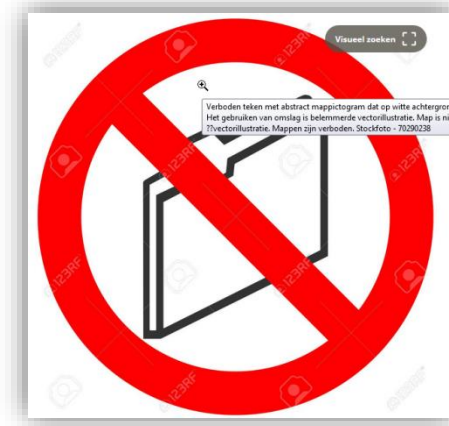
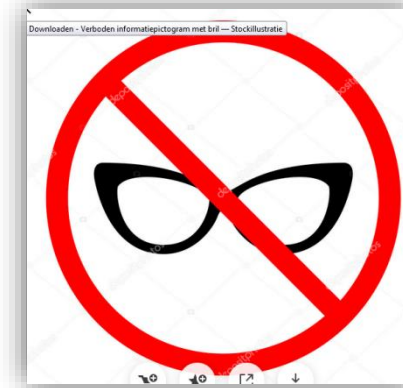
Zorgschakel
Enschede

Hygiëne regels

Zorgschakel
Enschede

Hygiëne

Zorgschakel
Enschede

- Verbanden na opening 1 week houdbaar
- Altijd datum van openen noteren op de verpakking
- Gebruikte verbanden bewaren in een zip zakje, na 1 week weggooien
- Verband bewaren in een aparte, gesloten doos/box
- Zalven/hydrogels na opening 1 maand houdbaar tenzij anders aangegeven
- Prontosan vloeistof 8 weken houdbaar
- Spuiten maximaal 24 uur bewaren, katheters eenmalig gebruiken
- Doe bij aanbrengen gel, de gel eerst op gaas, spatel of wattenstaaf alvorens aan te brengen in de wond
- Schaar en pincet schoonmaken met alcohol 70% voor en na gebruik (gebruik van handalcohol is niet effectief)
- Voor handschoenen aandoen handen desinfecteren met handalcohol

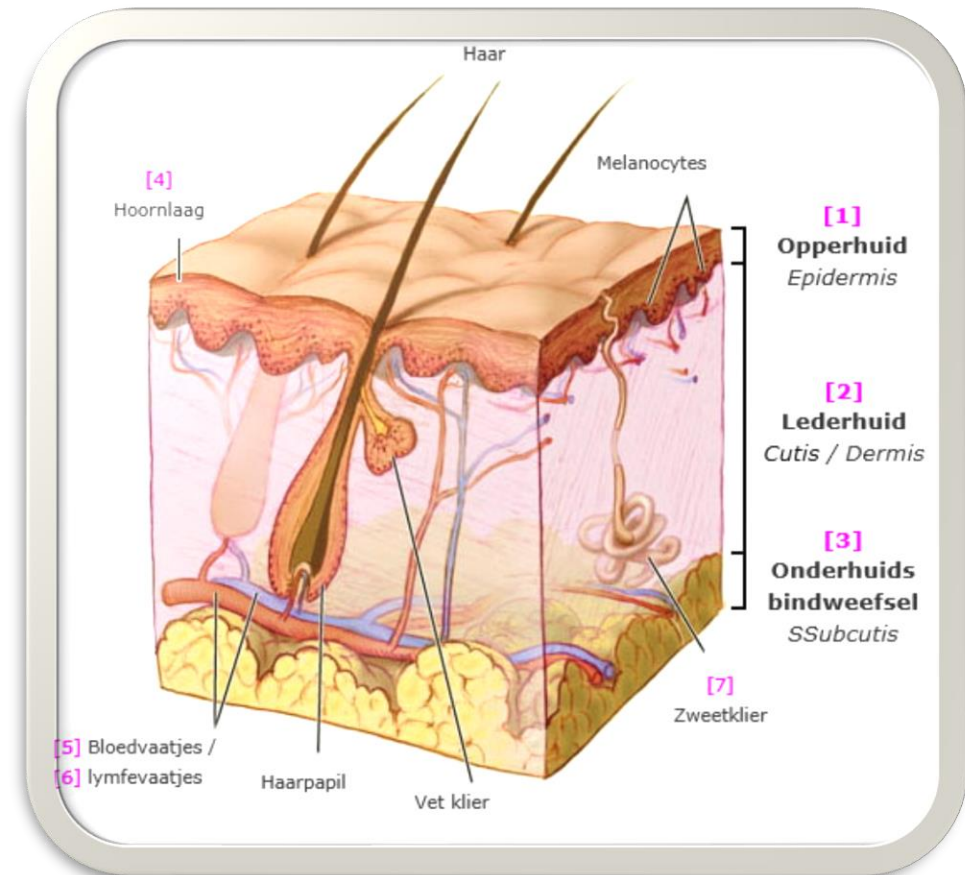
- Zie ZIP-net voor de actuele maatregelen of volg scholing hygiëne rondom wondzorg van Lian Clemens

Anatomie van de huid

Zorgschakel
Enschede

1. Epidermis (opperhuid): 0.1 mm dik, 5 lagen, geen bloedvaten;
2. Dermis (lederhuid): losmazig bindweefsel, capillairen, zintuigcellen, zenuwen en lymfevaten;
3. Subcutis (onderhuids bindweefsel).

Soorten wonden

Vaatlijden (arterieel/veneus)

Decubitus

Skintear

Dermatologisch

Blaren

Oncologische wonden/ulcus

Chirurgisch

Traumatische wond

Diabetische voet

Zorgschakel
Enschede

Wond reinigen

Gazen met lauwwarm kraanwater

Prontosan vloeistof

Spoelen onder de douche

Spoelen met katheter en spuit

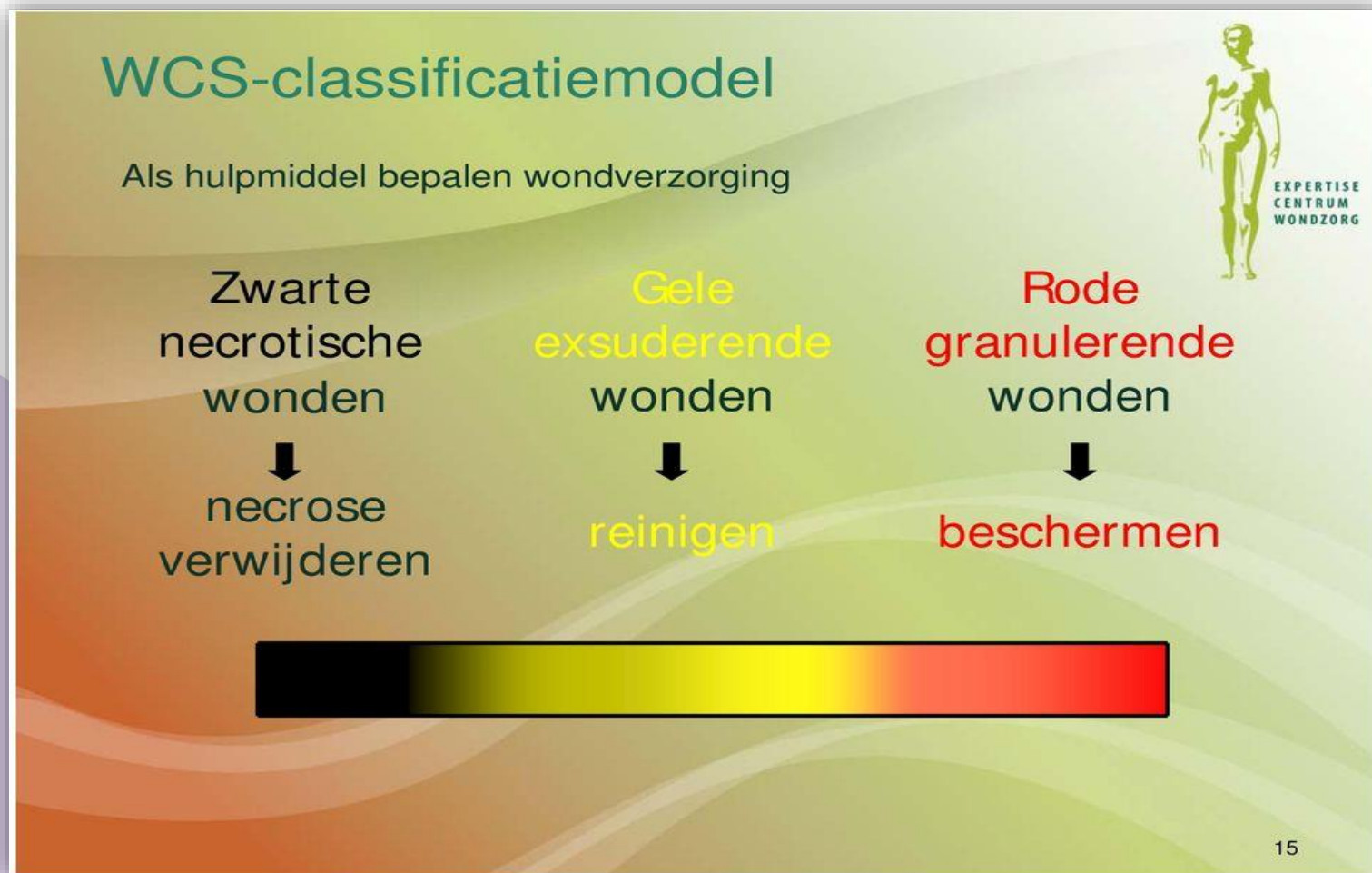
Zorgschakel
Enschede

WCS classificatiemodel

Zorgschakel
Enschede

Rode wond

Zorgschakel
Enschede

Bij de rode wond is de wondbodem bedekt met een korrelige, vochtig glanzende, helderrode weefsel laag. Granulatieweefsel. Deze wondbodem moet worden beschermd en mag niet uitdrogen. Niet te verwarren met hypergranulatie.

Rode wond		
Wondaspect en behandeling	Productgroepen	Product
Vochtigheid		
<p>Nat</p> <p>Beschermen van granulatieweefsel, creëren van juiste vochtigheid</p>	<p>Absorberende producten schuimverbanden</p> <p>Hydro actieve verbanden</p>	<p>mepilex (border), allevyn, mepilex lite, cutimed siltec.</p> <p>Aquacel</p>
<p>Droog</p> <p>beschermen van granulatieweefsel, Creëren van juiste vochtigheid</p>	<p>Basisproducten</p> <p>Vette gazen en wondcontactmaterialen</p> <p>hydraterende producten</p> <p>hydrogel</p>	<p>cuticell classic, cuticel contact, mepitel</p> <p>Flaminal hydro, prontosan gel</p>
Infectie		
<p>Verwijzen naar wondverpleegkundige zodat antibacteriële en/of farmacotherapeutische producten kunnen worden voorgeschreven</p>		<p>Inadine, Betadinegas, flammazine (zilversulfadiazine)</p>

Gele wond

Zorgschakel
Enschede

Het wondbed is bedekt met een dikke taaie laag of vloeibare fibrine laag. Hierin bevinden zich de cel resten en samengeklonterde eiwitten.

Gele wond		
Wondaspect en behandeling	Productgroepen	Product
Vochtigheid		
<p>Nat</p> <p>Reductie debris, en wondvocht</p>	<p>Absorberende producten schuimverbanden Hydro actieve verbanden</p> <p>Regulerende producten Alginaten Geurneutraliserende producten</p>	<p>mepilex (border), allewyn, mepilex lite, cutimed siltec. Aquacel</p> <p>Kaltostat</p> <p>Carboflex</p>
<p>Droog</p> <p>reductie debris</p>	<p>Regulerende producten Alginaten</p> <p>hydraterende producten hydrogels</p>	<p>Kaltostat</p> <p>Flaminal hydro/forte, prontosan gel</p>
Infectie		
<p>Verwijzen naar wondverpleegkundige zodat antibacteriële en/of farmacotherapeutische producten kunnen worden voorgeschreven</p>		<p>Inadine, Betadinegaas flammazine (zilverulfadiazine)</p>

Zwarte wond

Zwart betekent dat zich in de wond dood (necrotisch) weefsel bevindt. Het hoeft niet altijd zwart te zijn maar kan ook een bruine, grijze of gele kleur hebben.

Dit dode weefsel houdt de wondgenezing tegen.

Zorgschakel
Enschede

Zwarte wond	Schakel altijd een	Wondverpleegkundige in	
Wondaspect en behandeling		Productgroepen	Product
Vochtigheid			
Nat Necrose verweken en verwijderen		Regulerende producten Geurneutraliserende verbanden Hydraterende producten Hydrogels	Vraag wondverpleegkundige om advies
Droog droog houden tot de necrotische korst loslaat			
Infectie			
Verwijzen naar wondverpleegkundige zodat antibacteriële en/of farmacotherapeutische producten kunnen worden voorgeschreven			

Skintear

Zorgschakel
Enschede

Drie categorieën:

Categorie 1: Zonder weefselverlies lineair type en het flap type

Categorie 2: Gedeeltelijk weefselverlies

Categorie 3: Volledig weefselverlies, de opperhuid van de epidermale flap is volledig verdwenen

Behandeling skintear

Zorgschakel
Enschede

Het doel van de behandeling is het beschermen van de wond, pijnreductie en comfort voor de patiënt, uitdroging van de wond voorkomen, snelle effectieve wondheling en sparen van huidflap.

De verbandwisseling dient te gebeuren zonder het nieuwe weefsel te beschadigen.

Ulcus cruris

Zorgschakel
Enschede

Een defect van de huid tot in het onderhuids weefsel, gelokaliseerd aan het onderbeen met geen of een geringe genezingstendens op basis van aderlijke en/of slagaderlijke problematiek.

Oorzaken ulcus cruris

Vasculaire insufficiëntie:

Veneuze insufficiëntie: 50%

Arteriële insufficiëntie: 10% (macro-angiopathie)

Gemengd: 20%

Zorgschakel
Enschede

Andere oorzaken 20%

Diabetes mellitus (micro-angiopathie, neuropathie)

Vasculitis

Infecties

Maligniteit

Decubitus

Pyoderma gangrenosum

Ulcus van Martorell

Zorgschakel
Enschede

Kenmerken veneus ulcus

Vaak rondom enkels

Oedeem

Vaak veel exsudaat

Geel/rode wondbodern

Onregelmatige wondrand

Varices

Hyperpigmentatie

Lipodermatosclerose

Atrofie blanche

Corona flebectatica

Zorgschakel
Enschede

Zorgschakel
Enschede

Kenmerken arterieel ulcus

Zorgschakel
Enschede

Lokalisatie: voorkant/buitenzijde onderbeen, tenen of hiel

Wond is vaak diep

Weinig wondvocht

Scherp begrensd

Pijnlijk

Geel, zwarte wond

Oorzaken en Klachten PAV

Atherosclerose

Hypertensie

Roken

DM

Overgewicht

Nachtelijke pijn

Claudicatio intermittens (pijn bij inspanning)

Pijn wordt minder bij afhangen van het been

Bleek en koud been

Zorgschakel
Enschede

Diabetische voet

Oorzaken

Perifeer arterieel vaatlijden

Polyneuropathie

Inadequaat schoeisel

Verhoogde plantaire druk tijdens
het lopen of staan

Zorgschakel
Enschede

Belangrijk

Diabetici zijn extra gevoelig voor infecties!

Er niet altijd kan worden vertrouwd op de aan- of afwezigheid van rubor, calor, dolor, tumor en functio laesa. Bij meer dan 50% van patiënten met diabetes is er geen sprake van koorts, verhoogd BSE of stijging van het CRP.

Ontregeling van glucose, koude rillingen en verschil in huidtemperatuur ($> 2^{\circ}\text{C}$) zijn belangrijke parameters.

Dagelijkse voet en schoen inspectie

Zorgschakel
Enschede

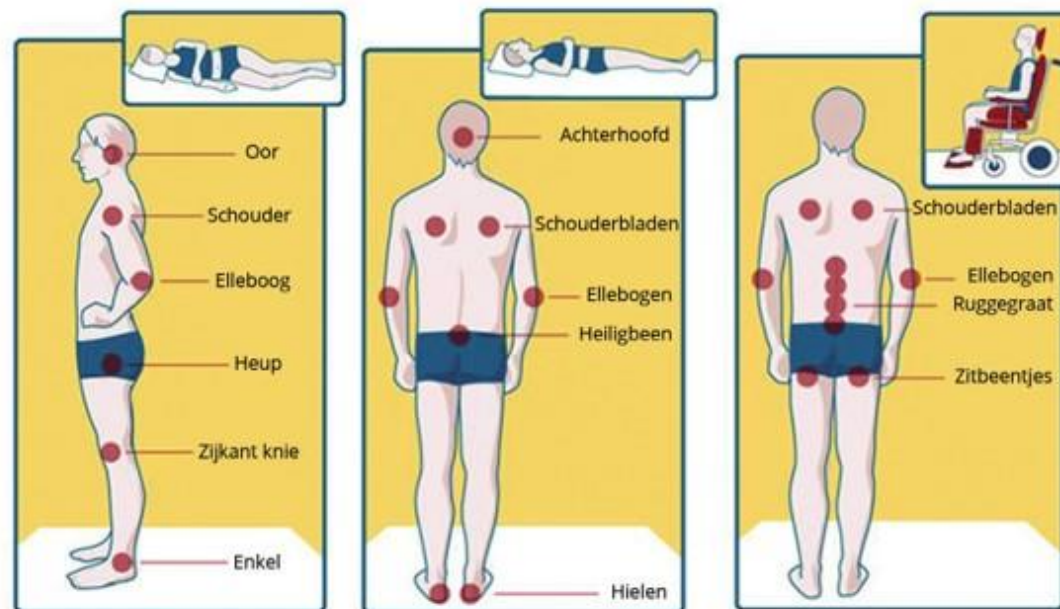

Decubitus

Zorgschakel
Enschede

Decubitus is een gelokaliseerde beschadiging van de huid en/of onderliggend weefsel, meestal ter hoogte van een botuitsteeksel, als gevolg van druk, of druk in samenhang met wrijfkrachten

Preventieve maatregelen

Voorkom druk/schuifkrachten

Observeer dagelijks de huid

Stimuleren tot wisselhouding

Roodheid, drukpunten vrij leggen

Goede voedingstoestand

Spoor de oorzaak op en neem zo mogelijk weg

Vroegtijdig inschakelen van ergotherapeut

Zorgschakel
Enschede

Verskil decubitus, incontinentieletsel en smetten

Zorgschakel
Enschede

	Decubitus	Incontinentie -dermatitis (IAD)	Smetten
Oorzaak	druk en/of schuifkracht	vocht (feces en/of urine) + frictie	vocht, transpiratie
Plaats	drukpunt (bot)	overal (!! Bilnaad)	grote huidplooien
Vorm	1 plek, ovaal of rond	diffuus, kopieletsels	lineair, kopieletsel
Diepte	oppervlakkig- diep	oppervlakkig	oppervlakkig
Necrose	mogelijk	-	-
Randen	scherp afgelijnd	diffuus – onregelmatig	diffuus - onregelmatig
Kleur (roodheid)	egaal	niet egaal,	niet egaal

Brandwonden

Zorgschakel
Enschede

Blaren:

Kleine niet in de weg zittende intacte blaren laten zitten, eventueel beschermen met silicionengaas.

Grote blaren debrideren.

Indien blaardak kapot is deze verwijderen. Blaren op handpalmen en voetzolen alleen debrideren als ze niet intact zijn.

Na debrideren van blaardak vochtig wondmilieu creëren.

Oncologische wond en ulcus

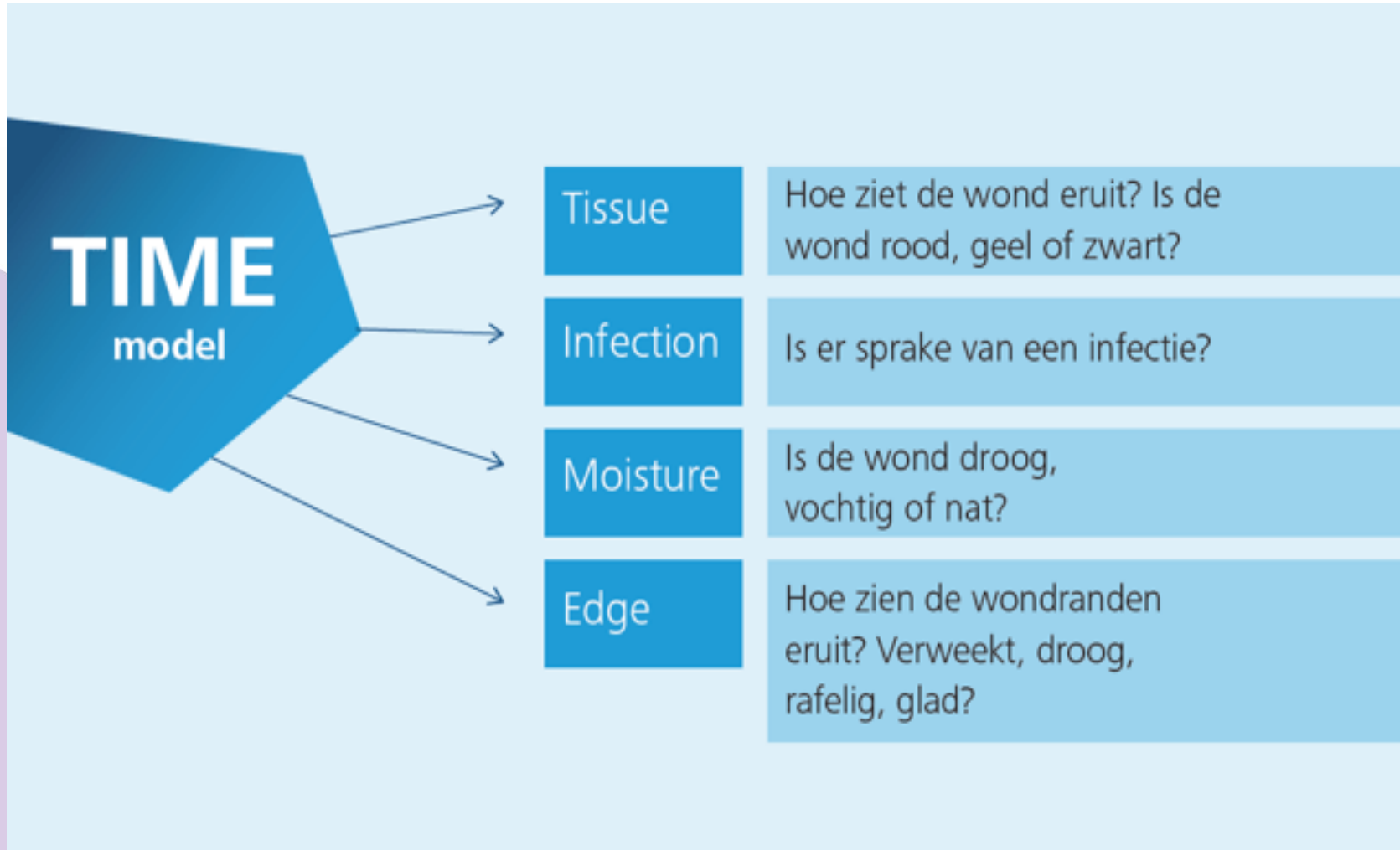
Zorgschakel
Enschede

Rapporteren volgens het TIME-model

Zorgschakel
Enschede

Even oefenen met TIME

Zorgschakel
Enschede

Even oefenen met TIME

Zorgschakel
Enschede

Zorgschakel
Enschede

